

In lieu segir per mamma ed uffant – la Chasa da dunnas dal Grischun porscha trais stanzas da famiglia.

FOTO MAD

La Chasa da dunnas è er ina chasa per uffants

Onn per onn tschertgan radund trenta dunnas protecziun en la Chasa da dunnas. Il motiv: Ellas na sa sentan betg pli segiras en lur atgnas quatter paraids. Dunnas èn savens er mammas e cun ellas èn uschia er ils uffants en privel. RTR ha fatg ina visita en la Chasa da dunnas dal Grischun.

ISABELLA JÄGER/ RTR

Sche lur mammas èn en privel, èn er els en privel: Ils uffants da dunnas che han da subir violenza a chasa. Sche las mammas decidan da mitschar en la Chasa da dunnas, prendan ellas er ils uffants cun ellas – quest onn èn 16 uffants arrivads uschia en la Chasa da dunnas dal Grischun.

Savens han mamma ed uffants da partir dad in mument sin l'auter, savens a la zuppada. Adina è quai l'ultima consequenza dad ina nauscha istorgia, che dura gia bler memia ditg. En la Chasa da dunnas dal Grischun chattan ils uffants ensemen cun lur mammas segirtad e sustegn en plaina discreziun en in lieu anonim. Durant quest onn 2021 han enfin uss 16 uffants tranter 0 e 12 onns chattà ricover en la Chasa da dunnas. Dus dad els èn gist arrivads l'emna passada cun lur mamma, raquinta Marina.

L'atmosfera calma e seraina

Marina è ina da las expertas da la Chasa da dunnas dal Grischun. Sco sias collegas prenda ella encunter telefons, beneventa las dunnas e lur uffants, als gida a chattar ruaus e segirezza

«Jau crai ch'i saja fitg, fitg grev da propi sa deliberar or dad ina relaziun cun violenza – surtut sche uffants èn qua.»

Marina, gidantra en la Chasa da dunnas

– quai ch'è il pli impurtant en ils emprims muments da caos e fugia. Marina di: «Noss pensum principal a l'entschatta è da stabilisar la situaziun.» Quai sa mussa er en la Chasa da dunnas. Igl è ina atmosfera patgifica, calma e seraina. Sper la cuschina datti bler spazi per ils uffants, per giugar e per sa distrair da quai ch'è succedi.

Uffants en la Chasa da dunnas – ina visita

Marina declera: «Jau crai ch'i saja fitg, fitg grev da propi sa deliberar or dad ina relaziun cun violenza. Surtut sche uffants èn qua – ils uffants pon esser ambivalents e lessan forsa vesair il bab.»

Chattar ruaus e distracziun è ina: Ma tuttina vai er per ils uffants dad ir enturn cun quai ch'è succedi a chasa e per chattar la via en ina nova normalitad.

Dar forza cun Forti

Er qua vulan las dunnas da la Chasa da dunnas gidar – dapi curt cun agid dal capricorn Forti e ses trais cumpogns. Els èn las figuras principals che mainan tras ina mappa da lavur plain differentas istorgias e fevls. Quellas materialias ha la Chasa da dunnas dal Grischun creà aposta per il sustegn dals uffants che vegnan en chasa cun lur mammas. Tenor Marina èsi impurtant dad era focussar sin ils uffants: «Nus stuain guardar medemamain dals uffants sco da las dunnas.

Ils uffants han vis, udì e senti bler da la violenza encunter lur mammas.» Las materialias duain gidar las expertas da vegnir en dialog cun ils uffants.

La Chasa da dunnas – albiert e cussegl

Sut il numer 081 252 38 02 èn las dunnas da la Chasa da dunnas cuntanschiblas 24 uras al di e 365 dis ad onn. Questa instituziun po:

- infurmar davart pussaivladads giuridicas
- sustegnair d'elavurar experientschas da violenza
- gidar a chattar strategias da soluziun
- sustegnair en dumondas da l'educaziun
- intermediar purschidas d'agid cuntinuantes

La Chasa da dunnas dat albiert a dunnas e lur uffants – ella dat dentant er cussegl a parents e terzas personas, a moda anonima e gratuita.

Sut www.frauenhaus-graubuenden.ch èn era da chattar las infurmaziuns da basa davart uffants en la Chasa da dunnas dal Grischun. Quellas infurmaziuns datti per tudestg, talian e rumantsch, ma er per franzos, portugais, tirc, englais, spagnol, ungarais, croat, albanais ed eston – sco tut las infurmaziuns da la Chasa da dunnas.

«Avra ils eglis!»

Il Grischun vul render attent a la violenza a chasa. Cun il slogan «Avra ils eglis! – Cuminaivlamain cunter violenza a chasa» realisescha il chantun a partir dals 25 da november fin ils 10 da december in program per sensibilisar il public. I vegn a dar numerusas occurrenz ed acziuns per render attent a questas violaziuns quotidianas dals dretgs umans.

La violenza a chasa haja bleras fassetas e n'haja nagins cunfins. Cumpigliadas èn tut las acziuns da violenza corporala, sexuala, psichica u economica che capitane en la famiglia, en la chasada ubain tranter conjugalas e conjugalas respectivamain partenarias e partenaris anteriurs u actuals. Tenor il chantun èn las consequenzas per personas pertutgadas e per la societad gravantas. Ils dis d'acziun sa concentreschan quest onn sin il tema «violenza sexuala».

Violenza a chasa capita savens en il zuppà, en las «atgnas quatter paraids». In lieu ch'è atgnamain segir e privà. Cun la campagna vul il chantun sensibilisar la populaziun per ils indizis ch'ins po registrar e dad intermediar agid. Per cumbatter la violenza a chasa dovria la collavuraziun da l'entira populaziun.

Ils dis d'acziun cumenzan cun il Di internaziunal cunter violenza envers dunnas. Ils 25 da november 2021 vegnan illuminads cun glisch oranscha plirs edifizis en tut il chantun per render visiblas simbolicamain questas furmas da violenza. Fin ils 10 da december 2021, il Di internaziunal dals dretgs umans, vegn realisà en il Grischun in program varià tranter auter cun exposiziuns, cun concerts, cun acziuns da stan, cun preschentaziuns da film, cun occurrenz da podium e cun referats. (cdm/rtr/fmr)

Dovras agid? – Qua datti cussegliaziun e sustegn

- Agid a victimas dal Grischun, 081 257 31 50, opferhilfe@soa.gr.ch
- Chasa da dunnas dal Grischun, 081 252 38 02, info@frauenhaus-graubuenden.ch
- Post da cussegliaziun per personas violentas en il Grischun, 079 544 38 63, gewaltberatungsstelle@gr.ch
- Cussegliaziun per uffants e per juvenils, 147
- Clom d'urgenza per geniturs, 0848 354 555
- Adebar, 081 250 34 38